

ವಿಷಯಗಳ ಗಡಿಯನ್ನು ಮೀರಲು ಪತ್ರದ ಪ್ರಯಾಣ

ಚಂದ್ರಿಕಾ ಸೋನಿ

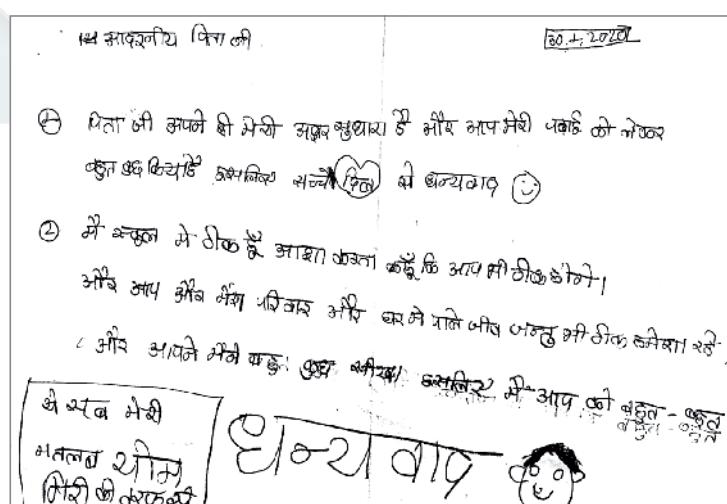
ವಿಷಯಗಳ ಗಡಿಗಳನ್ನು ಮುರಿದಾಗ ಅಥವಾ ಮನುಕಾಗಿಸಿದಾಗ ಕೆಲಕೆಯು ಅಪಾರ ಮಾಡಿದ್ದಂತಹ ಕೂಡಿರುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಸಮೋದ್ಯೋಗಿ ಶಿಕ್ಷಕರ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಬಂದಿರಲೇ-ಬೇಕು. ಯಾವುದೇ ಸಂಧಭದಲ್ಲ, ಸಣ್ಣ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಏನೇ ಅಡರೂ. ಹೀಗೆ ವಿಷಯಗಳ ಗಡಿಯೋಳಿಗೆ ಹಿಡಿದಿಡಲು ನಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಒಂದು ವೇಳೆ ವಿಷಯಗಳ ನಡುವಿನ ಗಡಿಯನ್ನು ಸಮಸ್ಯೆಯೊಳಿಸಿದರೆ, ಸಂಗೀತ ಬರೆಯುವ ಮನುಕದಲ್ಲ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿನ ತಂಗಾಳಯು ಕಾಣಿಸಿತು, ಹಂದಿ ಬರೆಯುವ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲ ಹಾಡಿನ ಎಳೆ ಪತ್ರೆಯಾದಿತು, ಬುಣ್ಣಿಯಿಂದ ನಾಪತ್ರೆಯಾಗಿದ್ದ ನಾಲ್ಕು ಮಾನಿನ ಹಳ್ಳಿಗಳು ಪರಿಸರದ ನೋಟ ಮನುಕದಲ್ಲ ಕಾಣಿಸಿತು. ಎಲ್ಲಾ ವಿಷಯಗಳು ಎಷ್ಟು ಗಿರಿಯಾಗಿ ಹೆಚ್ಚೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ ಎಂದರೆ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಆ ಕಂಗಂಟನ್ನು ಒಡಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಮಾಡಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಅದರಲ್ಲ. ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಪ್ರಸಂಗ ಎರಡು ವಿಷಯಗಳಲ್ಲ ಸಮಾನವಾಗಿದ್ದರೆ ಎರಡನ್ನೂ ಬೆರೆಸುವುದು ಅನಿವಾಯ. ನನಗೆ ವುಂಡನೇ ತರಗತಿಯಲ್ಲ ಅಂತಹ ಒಂದು ಸುಂದರ ಅನುಭವವಾಗಿತ್ತು. ವಿಶೇಷ ಒಡನಾಟದ ಅನುಭವ ನೀಡಿದ್ದ ಆ ತರಗತಿಗೆ ನಾನು ಪ್ರತಿದಿನ ಕನಿಷ್ಠ ಎರಡು ಮೂರು ಬಾರಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೆ. ಕೆಲವೋಮೈ ದಿನಕ್ಕೆ ನಾಲ್ಕು ಸಲ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದುದೂ ಉಂಟು.

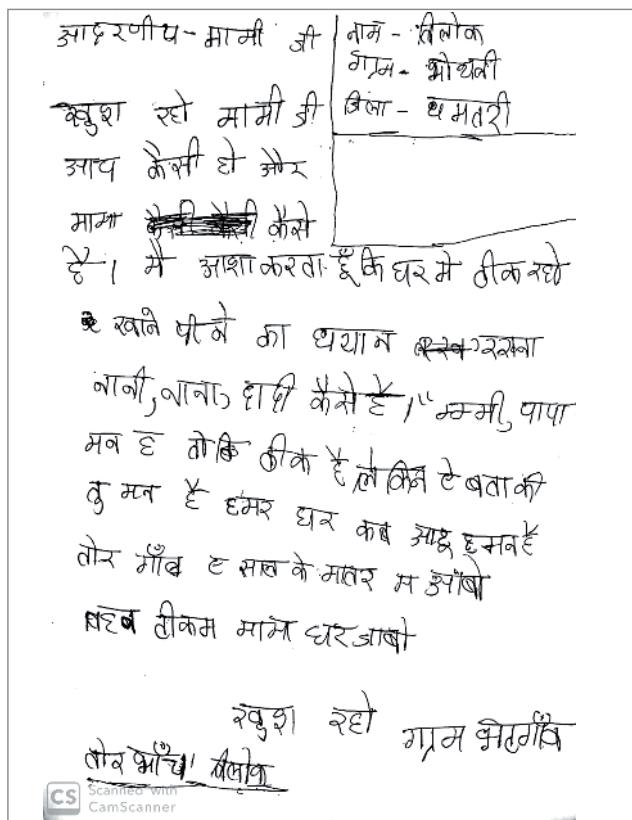
ಇಲ್ಲ ನಾನು ಪರಿಸರ ಅಧ್ಯಯನ (Environmental Studies) ಮತ್ತು ಹಂದಿ-ಎರಡು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಬೋಧಿಸುತ್ತೇನೆ. ಹಂದಿ ಹಾತ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು ಅದೇ ಮೊದಲ ಸಲ. ಕೆಲವೋಮೈ, ಭಾಷೆಯ ಸಂಕಳಣತೆ ನನ್ನನ್ನು ಗೊಂದಲಕ್ಷಿಸು ಮಾಡಿದರೆ. ಕೆಲವು ಬಾರಿ, ಬೋಧನೆಗೆ ಹೋಸ ದಿಕ್ಕನ್ನೇ ತೋರಿಸಿ ನನಗೆ ನೇರವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಪರಿಸರ ಅಧ್ಯಯನದಂತಹ ಇತರ ವಿಷಯಗಳ ಬೋಧನೆಗೆ ನನಗೆ ನೇರವಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ

ಎರಡೂ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲ ಸಮಾನ ಆಶಯಗಳಿಂದಿರುತ್ತದೆ, ಎರಡೂ ವಿಷಯಗಳ ಬೋಧನೆಗೆ ಒಂದೇ ಮಾರ್ಗ ನನಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ.

ಪರಿಸರ ಅಧ್ಯಯನ ಕಾಲಕೆಯಲ್ಲಿನ ಅಂತರ ಇಂತಿ (Ghatati Dooriyan - ಸಂಪರ್ಕದ ನೆಲೆಯಲ್ಲ ಅಂತರದಲ್ಲ ಇಂತಿ ಚಾಡುವುದು), ಹಿಂದಿಯ ಮೈತ್ರಿ ಬಾಝ್ (ಪತ್ರ ಬರೆಯುವ ಆರಂಭಕ ಹಂತ Maitri Bagh) - ಈ ವಿಷಯಗಳು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಸಮಸ್ಯೆಯಿಂದ ಯಾಕೆಂದರೆ, ಇತ್ತಿಜಣ ದಿನಗಳಲ್ಲ ಮಕ್ಕಳ ತಮ್ಮ ಹಾಡಿಗೆ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಬರೆಯುವುದೂ ಇಲ್ಲ. ಅತ್ಯ ಮನೆಯಲ್ಲ ಯಾರಾದರೂ ಬರೆಯುವುದನ್ನು ನೋಡುವುದೂ ಇಲ್ಲ. ಇಂದಿನ ಸಂಜಾರಿ ದೂರವಾಣಿ ಸಂಪರ್ಕದ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ, ಪತ್ರ ಬರೆಯುವುದು, ಪ್ರಾಜಿನ ಕಾಲದಲ್ಲ ಹಾರಿವಾಳಗಳು ಓಲೆಗಳನ್ನು ಹೊಕ್ಕೆಯ್ತಿದ್ದಂತೆ ಅಳವಿನಂಜಿಗೆ ಸಾಗಿದೆ. ಪತ್ರದ ಹೆಚ್ಚಿಗೆಗಳು ಕಾಳುವುದೂ ಇಲ್ಲ. ಅದರ ಬಳಕೆಯೂ ಇಲ್ಲ. ಪತ್ರ ಬರೆಯುವ ಮತ್ತು ಅಪರಾಂತ ರವಾನಿಸುವುದನ್ನು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹೇಳ-ಕೊಡುವುದು ಗಾಳಿಯಲ್ಲ ಗೊಂದು ಕಟ್ಟಿದಷ್ಟೇ ಸವಾಲನ ಕೆಲಸ. ಇನ್ನೊಳಾಗಿ ಪತ್ರ ಅಥವಾ ಅಂಚಿ ಕಾಡ್ಯಾಗಳನ್ನು ನೋಡಿಯೇ ಇರದ ಮಕ್ಕಳ ಅಪರಾಂತ ಬಳಕೆಯನ್ನು ಹೇಗೆ ತಿಳಿದಾರು? ಆದರೆ, ರಕ್ಖಾಬಂಧನ ಅಥವಾ ಮದುವೆ ಆಮಂತ್ರಣ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಒಯ್ಯಲು ಬಳಸುವ ಉದ್ದೇಶ ಲಾಂಡಾರ್ಟಿಕಲ್ ಅವರಿಗೆ ಜರಪರಿಜತ. ಇಷ್ಟಾದರೂ, ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಪತ್ರಗಳ ರವಾನೆ ಪ್ರತಿಯೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಏನೇನೂ ತಿಳಿದಿಲ್ಲ.

ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಈ ಪ್ರತಿಯೆಯನ್ನು ಹೇಗೆ ಪರಿಜೆಯನುವುದು ಎಂದು ತಲೆಕೆಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿಯ 'ಮೈತ್ರಿ ಬಾಝ್' ಹಾರಿ ಶುರು ಮಾಡಿದೆ. ಇದು ನನಗೊಂದು ದಾರಿ ತೋರಿಸಿತು. ಆ ಹಾತದಲ್ಲ ಮಗುವಿನ ಮಾಪ ಒಂದು ಪತ್ರದ ಮೂಲಕ ಮೈತ್ರಿ ಬಾಝ್

उत्तापनी घर जाका टीवर
नमस्ते दीप आप कैसे हो मैं अजीम दम जी
स्कूल ने वडा गी द्वारा उसे भच्चो लगाता है
यह रस्ता आप अमरतरी में रहते हो जो
आप भी छो वडा होते हो इसे रस्ता ने
लो छो बहुत बड़ा अच्छा लगता है
आप भी ठीक से अमरतरी में रहते हो
जो जीर् यह भी रहते हो मेरे
जीर् आप कल आओ गी रस्ता
पहुँचे को आप इसी रहे
ज्यादेहो गी जो जीर् इस्तेहो
उत्तरो कहानी बताना उन्हो उत्तरी
उत्तरो जी बतानो आवे छा भी
जी बतानो आवे छा भी
आपको अस्त्रो का विराए पहुँचे
किताब ऐ उत्तरो रस्ता रो
लाइब्ररी को छुट्ट पहने ने चलो
जो रस्ता पहुँचे लिखेगे
देखो बड़े अन्दरो चैर

बग़ैं विवरवारि हैं जूँतुरै. उसे हातेवन्नु पूर्वी बाजक मुक्तुचु
तम्हु सूर्योहतरिगे, कुछुबंध नदेस्त्रीरिगे मुत्तु तम्हु शिक्षकरिगे
केलपु पत्रुग्जन्नु बरेदरु. बाजक उसे पत्रुग्जन्नु
रवासिनुपुद्यु हैंगे एंब पत्रुग्जै एद्दितु.

एंबदु पत्रुवन्नु रवासिनबैंकादरे, विजान बरेदिरबैंकु
मुत्तु पत्रुवन्नु अंजे चेष्टिगैयोजगे काकबैंकु. उसे
पत्रुयैयल कृष्णगैंकु एंदुरादपु. परिसर कलकैयलन
जित्तु तुंबा गैंवांदलदिंद कुदित्तु. आ जित्तुद मुलक उसे
पत्रुयैयु यारिगू अफँवागुवांतिरल्ल. लुदाकरजगे,
जित्तुदल पत्रुग्जन्नु व्युक्तियोज्ज्व विलेवारि मादुत्तिद्दन्नो
अधवा पत्रु तेलुहिद नगरदल विलेवारि मादुत्तिद्दन्नो
एंबदु गैंवागुत्तिरल्ल. उसे पत्रुन्गदल पत्रुग्जु
नेरवादरो अपुर्ग्जन्नु सरियांगि सिवंकिसुपुद्ये देंद्दु
सवालनद्दुगित्तु.

हैंगे गैंवांदलग्जन्नु एंदुरिसुत्तिरुवागलै ननगे, 'एकलप्ये'
प्रकाशीसिद बातो (Khat) एंबद मुस्तकेद नेंवायातु.
नागमुरदल नेलैसिद्द तन्नु अज्जनिगे (अज्जबा) अमोवं
एंबद नस्त्रै हुंदुगि बरेद नुंदरवाद नस्त्रैकतेग्ज
मुस्तकेवदु. अमोवं तन्नु अज्जन हुंदुद दिनदंदु
शुभाशय कैंवरलैंदु उसे कते बरेदिद्दु. तन्नु पत्रु
नकालक्ते अज्जनिगे तेलुबैंकु एंबद अवंक बयुसिद्दु. उंगे,
लकैंवरलैयु मैंलूगदल नुंदरवाद एरदु मुस्त्र
कैंव्याग्जुक्ते नगरमुलद जित्तुवन्नु अवंक बरेदिद्दु. उंगे,
हो मुत्तु बाल्ग्जुग्जिंद सिंगरिसिद्दु.

अंजे चेष्टिगैंगे पत्रुवन्नु काकुवाग अवंक, 'नन्हू दद्दु हत्तिर
बिंग होंग' एंबदु केलपु.

हैंगे, नागमुरदक्ते पत्रुद प्रयाणवन्नु सुंदरवारि
विवरिसेलागिदे. उसे कतेयैन्नु मुक्तुज्जोंदिगे नानु
हंजिकैंवाग अवर मुलदल्ल सुंदरवाद नगु
तुंजिकैंवांदित्तु. इन्हें एंबदु हात्तुवागिसिकैंज्जुव
योंजने ननगे बंदद्दु आगले.

नापु केलपु जंदद वातुग्जन्नु सिद्दपदिसिदेवु. नाल्लु
मुक्तुचु अंजे चेष्टिगैंगादरु, एंबद मुगु अमोवंक पत्रु

ವಹಿಸಿತು, ಇನ್ನೊಂದು ಮನು ಅಪೋವಚ ಪತ್ರವಾಯಿತು. ಇತರ ಆರು ಮಕ್ಕಳು ಬೀರೆಬೀರೆ ಸ್ಥಳಗಳಗೆ ರವಾನೆಯಾಗಿರೇಕಾದ ಇತರ ಅಂಚೆಕಟ್ಟುಗಳು ಮತ್ತು ಪತ್ರಗಳಾದರು. ಎರಡು ಮಕ್ಕಳು ಅಂಚೆವಾಲಾನ ಹಾತೆ ನಿವಂಹಿಸಿದರು. ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಮಕ್ಕಳು ಅಂಚೆಕಳಿರಿಯಲ್ಲ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ವಿಲೇವಾರಿ ಮಾಡುವ ಅಥವಾ ಅಪುಗಳಿಗೆ ಅಂಚೆ ಜಿಂಟ ಹಜ್ಜುವ ವಿವಿಧ ಸಿಫ್ಟಾಂಡಿಯಾದರು. ಮತ್ತೆ ಕೆಲವರು ಸ್ಕೂಲ್ ಮತ್ತು ರ್ಯಾಫನ ಬೋಂಗಿಗಳಾದರು. ಹೀಗೆ, ಕನಿಷ್ಠ ಅರ್ಥದಪ್ಪೆ ತರಗತಿಯೇ ಈ ಜಟಿಲವಣಕೆಯಲ್ಲ ಹಾಲ್ಯಾಂಡಿತು. ಇನ್ನುಂದ ಮಕ್ಕಳು ಇಡೀ ಜಟಿಲವಣಕೆಯಲ್ಲ ಪ್ರೇಕ್ಷಕರಾಗಿ ಪಾಲ್ಯಾಂಡು ಖಾಡಿಪಟ್ಟರು.

ಅಂಚೆಪೆಟ್ಟಿಗೆಯೋಜಿನ ಕತ್ತಲೆಯಲ್ಲ ಪತ್ರವು ಹೇಗೆ ಬೆದರಿ ಕೂರುತ್ತದೆ. ಇತರ ಪತ್ರಗಳ ಹಿಂದೆ ಅದು ಹೇಗೆ ಅವಿಶಿಕ್ತವಾಗಿತ್ತದೆ. ರ್ಯಾಫನ ಸದ್ವಿಗಿ ಅದು ಹೇಗೆ ಬೆಂಜಿಜಿಂಜಲುತ್ತದೆ. ಹಾನೆಲ್ ಜತೆ ಹೇಗೆ ಸ್ನೇಹ ಸಂಪಾದಿಸುತ್ತದೆ. ನಾಗಮುರಕ್ಕೆ ಹೋಗುವ ದಾರಿಯುದ್ದಕ್ಕೂ ಪತ್ರವು ದೊಡ್ಡ ಅಂಚೆಕಟ್ಟುಗಳ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ರಾತ್ರಿಯಿಡೆ ಹೇಗೆ ನಿದ್ದೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ? ಹೀಗೆ. ಮಕ್ಕಳು ಪ್ರತಿ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಪ್ರದರ್ಶನ ನೀಡಿದರು. ಜೊತೆಗೆ ಒಂದು ಪತ್ರ ರವಾನೆ ಮತ್ತು ಬಂಪಾಡೆಯ ಇಡೀ ಪ್ರತ್ಯೇಯಿಯನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡರು.

ಮಕ್ಕಳ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆ ಎಷ್ಟು ಜೆನಾಗಿತ್ತೆಂದರೆ, ಶಾಲೆಯ ಬೀಳಿಗಿನ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಿ ಸಭೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಈ ಪ್ರದರ್ಶನವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತುತಪಡಿಸಲು ನಾವು ನಿರ್ಧರಿಸಿದ್ದೇವು. ಇದರಿಂದ ಇತರ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮನರಂಜನೆಯ ಜೊತೆಗೆ ಅಂಚೆ ವಿಲೇವಾರಿಯ ಸಂಕೀರ್ಣ ಪ್ರತ್ಯೇಯಿಯನ್ನು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳಲೂ ನೆರವಾಗಿ ಎಂಬುದು ನಮ್ಮ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿತ್ತು. ಮಕ್ಕಳು ಅರ್ಥಾತ್ತಾಹಿದಿಂದ ಈ ಪ್ರದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಸಜ್ಜಾದರು. ಮುಂದಿನ ಬುಧವಾರದ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಿ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರದರ್ಶನ ನೀಡುವುದು ಎಂದು ನಿಗದಿಯಾಯಿತು.

ಹೀಗೆ, ಕಲಕೆಯ ಒಂದು ವಿಷಯವು ಹಿಂದಿ ಹಾತದಿಂದ ತನ್ನ ಹಯಿಣವನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿ ಪರಿಸರ ವಿಜ್ಞಾನಗಳ ಕಲಕೆಯತ್ತ ತಿರುವು ಹಡೆದು, ಬಳಕ ಬೀಳಿಗಿನ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಿ ಸಭೆವರೆಗೆ ಸಾಗಿಬಂದಿತು. ಇಡೀ ಪ್ರತ್ಯೇಯಿಯಲ್ಲ ಮಕ್ಕಳಂದಲೂ ಕೆಲವು ಕುಶಾಹಲಕಾರಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಕಾಪತೆವು. ತಮ್ಮ ತಂಡೆತಾಯಿಗೆ ಮಕ್ಕಳು ಬರೆದ ಕೆಲವು ಪತ್ರಗಳಂತೂ ಅಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿದ್ದವು. ಅಂತಹ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಆಯಾ ಮೋಷಕರಿಗೆ ನಾವು ಕಳುಹಿಸಿದ್ದೇವು. ಅವರಿಗೂ ಅತ್ಯಂತ ಸಂತೋಷವಾಯಿತು.

ಜಂಪ್ರಿಕಾ ಸೋನಿ ಅವರು ಧರ್ಮ ತರಿಯಲ್ಲಿನ ಅಜ್ಞಾನ ಪ್ರೇಮೋಜಿ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಪರಿಸರ ವಿಜ್ಞಾನ ಶಿಕ್ಷಕಿಯಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮಕ್ಕಳೊಂದಿಗೆ ಬೀರೆತು ಕಲಾನುವ್ವದು, ಶ್ರಯಾತ್ಮಕ ಜಟಿಲವಣಕಾರಿ ಮೂಲಕ ಮಕ್ಕಳ ಪ್ರತಿಭೆಗೆ ಹೋನ ಅಯಾಮಗಳನ್ನು ನೀಡುವುದು ಮತ್ತು ಕೌಶಲಾರ್ಥಾರ್ಥ ಬೋಧನೆಯ ವಾತಾವರಣ ಕಣ್ಣನುವುದು ಶಿಕ್ಷಕಿಯಾಗಿ ಅವರ ವಿಶೇಷ ಅಸ್ತಿತ್ವಗಳು. ಜಂಪ್ರಿಕಾ ಸೋನಿ ಅವರ ಸಂಪರ್ಕಕ್ಕೆ chandrika.soni@azimpremjifoundation.org

ಅನುವಾದ: ರೋಹಿಣಿ ಮುಂಡಾಜೆ | ಪರಿಶೀಲನೆ: ಜಂಪ್ರಿಕಾ ಮಂಡಕೊಳ್ಳು